

JYVÄSKYLÄN MLK Oravasaaren muinaisjäännösinventointi 2006

Timo Jussila ja Timo Sepänmaa

Kustantaja: Jyväskylän maalaiskunta

Sisältö:

Perustiedot	2
Inventointi	3
Muinaisjäännökset	4
JYVÄSKYLÄN MLK 15 VIRMUNIEMI	4
JYVÄSKYLÄN MLK 16 AIJASAHO.....	5
JYVÄSKYLÄN MLK 17 ALAINEN	7
JYVÄSKYLÄN MLK 29 ILMOLAHTI.....	7
Hajalöytöpaikat	10
Vanhat kartat	12

Kansikuva: Aijasahon asuinpaikka kuvattuna nelostien varresta. Asuinpaikka on taustalla olevan peltoharjanteen vasemmassa päässä. Kuvattu itään.

Perustiedot

Alue: Oravasaaren osayleiskaava-alue.

Tarkoitus: Kaavan vaikutusalueella sijaitsevien muinaisjäännösten paikantaminen ja rajaaminen.

Tavoite: Alueen mahdollisimman kattava tarkastus, täyttää rakennus- ja maankäyttölain (9§) vaatimus riittävästä tutkimuksista.

Työaika: Kenttätyöaika: 18 - 25.10.2006, kaikkiaan 48 henkilötyötuntia maastossa sisältäen matka-ajat (n. 4 h).

Kustantaja: Jyväskylän maalaiskunta

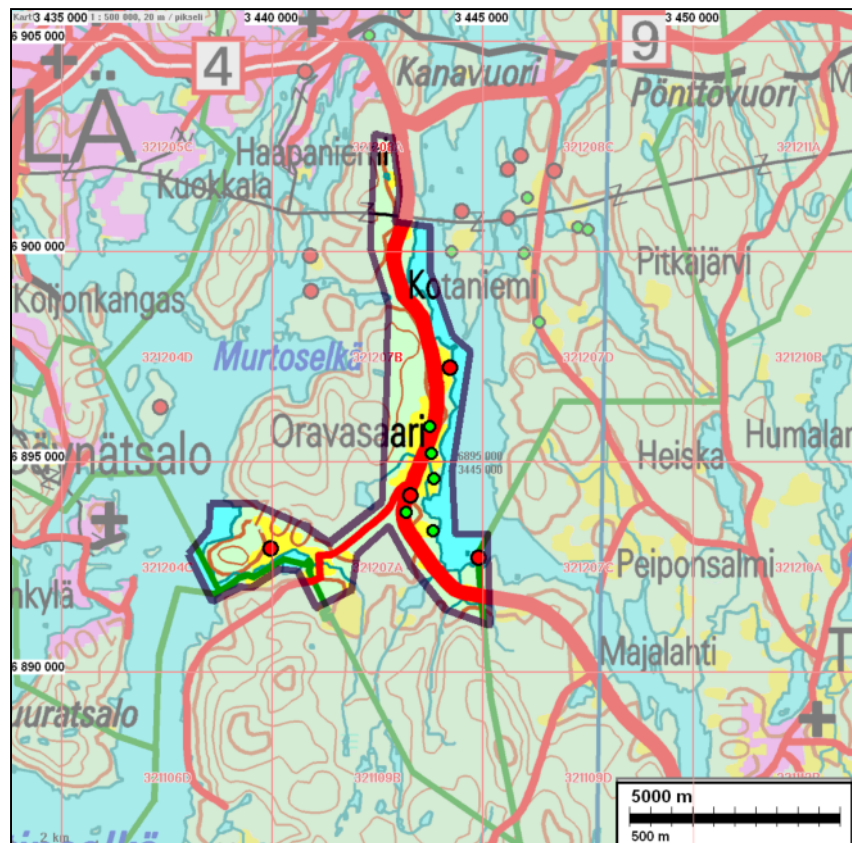
Tekijä: Mikroliitti Oy, Timo Jussila ja Timo Sepänmaa.

Aiemmat tutkimukset: Sepänmaa T, inventointi 1997. Alueen eteläosassa Jussila & Sepänmaa, 4. tien uuden linjauksen inventointi v. 2004. Alueen pohjoisosassa Lauren J, 4. tien uuden linjauksen inventointi v. 1990.

Tulokset: Tutkimusalueelta tunnettiin ennestään 2 kivikautista asuinpaikka ja yksi röykkiö. Alueelta löytyi yksi uusi kivikautinen asuinpaikka.

Löydöt: KM 36150-36141 kvartsi-iskoksia ja-esineitä.

Kartta: tutkimusalue, kivik.asuinpaikat merkitty punaisella pallolla, löytöpaikat vihreällä

Inventointi

Inventointi suoritettiin kahden arkeologin voimin lokakuussa v. 2006. Pääosan maastotyöajasta arkeologit kulkivat omaa reittiään, joskin samalla alueella ja usein näköyhteydessä toisiinsa. Suurin osa Oravasaaren muinaisjäännöksille potentiaalisesta maastosta, Muinais-Päijänteent n. 100 m:n korkeustasolla ja sen alapuolella on peltona. Missä ei ole peltoa, on maasto pääosin kivistä, kallioista tai louhikkoista tai topografialtaan sellaista, missä ei ole kovin todennäköisesti muinaisjäännöksiä ole. Tämä todettiin usein pistokokein – monessakaan paikassa metsäalueilla ei nähty syytä koekuopitukseen. Yksi erinomainen metsäalue, joka koekuopitettiin melko hyvin, sijaitsee Leppäveden niemekkeessä Aijasahon talon itäpuolella. Alueella on hiekkamaata ja kangasmetsää, sekä useita Muinais-Päijänteent rantatörmä. Koekuopitus ei kuitenkaan paljastanut mitään vihjeitä esihistoriasta. Inventointi keskittyi siis pääosin pelloille. Alueen kaikki kynnetyt tai sängellä olevat peltorinteet ja rinteiden lakien reunat tarkastettiin em. korkeustason alapuolella ja muutamain pistokokein myös M-P:n tason yläpuolisilla pelloilla, Ancylusjärven korkeustasoilla n. 105 m tasolla ja sen alapuolella. Pihoja ei tarkastettu.

Erityisen mielenkiintoinen peltoalue oli muinainen järvi Puuran ja Knuuttilan talojen etelä- ja länsipuolella, heti vt 4:n länsipuolella. Muinais-Päijänne on tähän laaksoon juuri ja juuri ylettynyt. Laakso on erottunut Ancylusjärvestä n. 7000 eKr. Laakso lienee myös ollut itsenäisenä pienenä järvenä sekä Ancyluksen, että Päijännevaiheen jälkeen. Alueelta on myös irtolöytö (ks kartta s.11). Muinaisen altaan kaikki pellot olivat kynnettyinä käydessämme paikalla. Tarkastimme ne huolellisesti, mutta pellot olivat harvinaisen tyhjätkä kaikista ihmistoimintaan viittaavista löydöistä. Laakson pohjoispäästä, Knuuttilan kupeessa havaitsimme pellossa jokusen liitupii-pun varren kappaleen.

Laakson pohjoispäätä kuvattuna Knuuttilan länsipuolelta Puuran suuntaan etelään.

Alueella oli aiemmin inventoinut Timo Sepänmaa v. 1987 varsin perusteellisesti. Sepänmaa oli mukana myös tässä inventoinnissa ja saatoimme jättää vähemmälle huomiolle joitain aiemmin hyvissä oloissa perusteellisemmin tutkittuja alueita.

Espoossa 15.11.06

Timo Jussila

Muinaisjäännökset

JYVÄSKYLÄN MLK 15 VIRMUNIEMI

Rauh.lk: 2

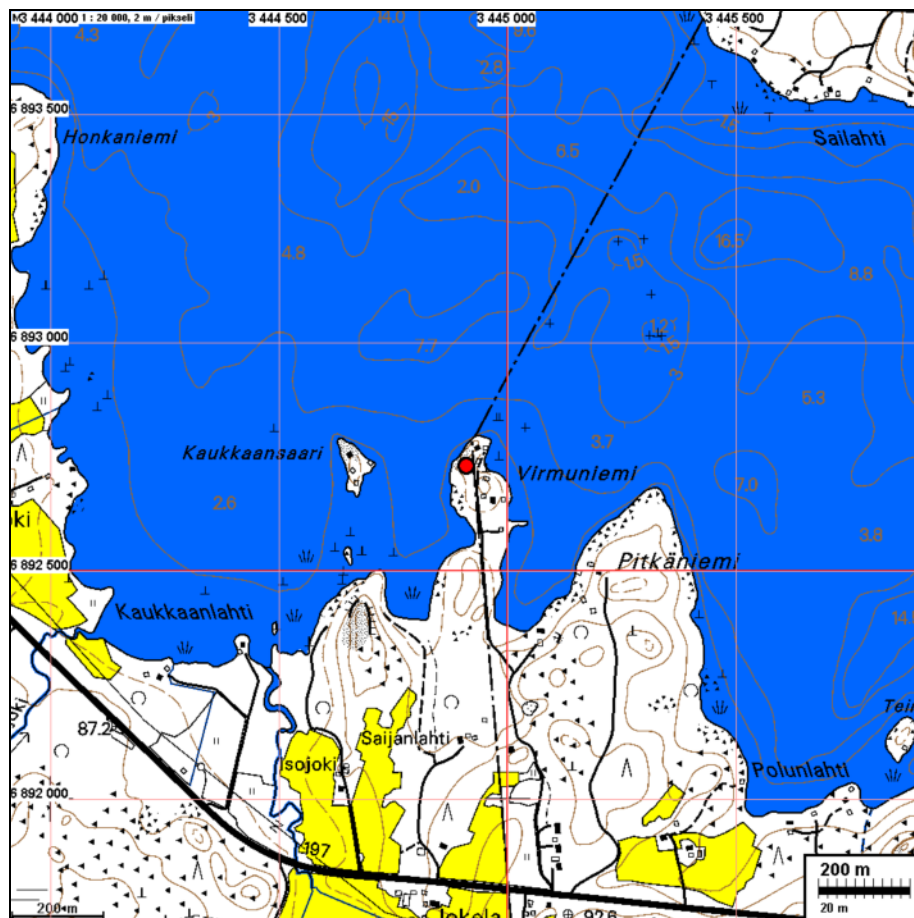
Ajoitus: ajoittamaton
Laji: tunnistamaton: röykkiö

Kartta: 3212 07, x: 6892 73 y: 3444 91 z: 85

Tutkijat: Sepänmaa T 1987 inventointi, Jussila & Sepänmaa 2006 inventointi

Sijainti: Paikka sijaitsee Jyväskylän kirkosta 15.4 km SE, Leppäveden etelä-osassa olevan pohjoiseen kurottuvan Virmunniemen kärjessä, aivan Toivakan rajalla.

Huomiot: Niemen pohjoiskärjessä, korkeimmalla kohdalla; epämääräinen. Matala, läpim. n. 4 m, 1987:19. Lähistöltä, Toivakan puolelta (n. 100 m S) löydetty pronssisolki (K-SM 411, hevosenkenkäsolki). Paikkaa on tarkastettu usein. Sepänmaa on käynyt paikalla v. 1987 ja sen jälkeenkin yksityisesti. Allekirjoittanut on käynyt paikalla Toivakan inventoinnin yhteydessä v. 1992.

JYVÄSKYLÄN MLK 16 AIJASAHO

Rauh.lk: 2

Ajoitus: kivekautinen
Laji: asuinpaikka

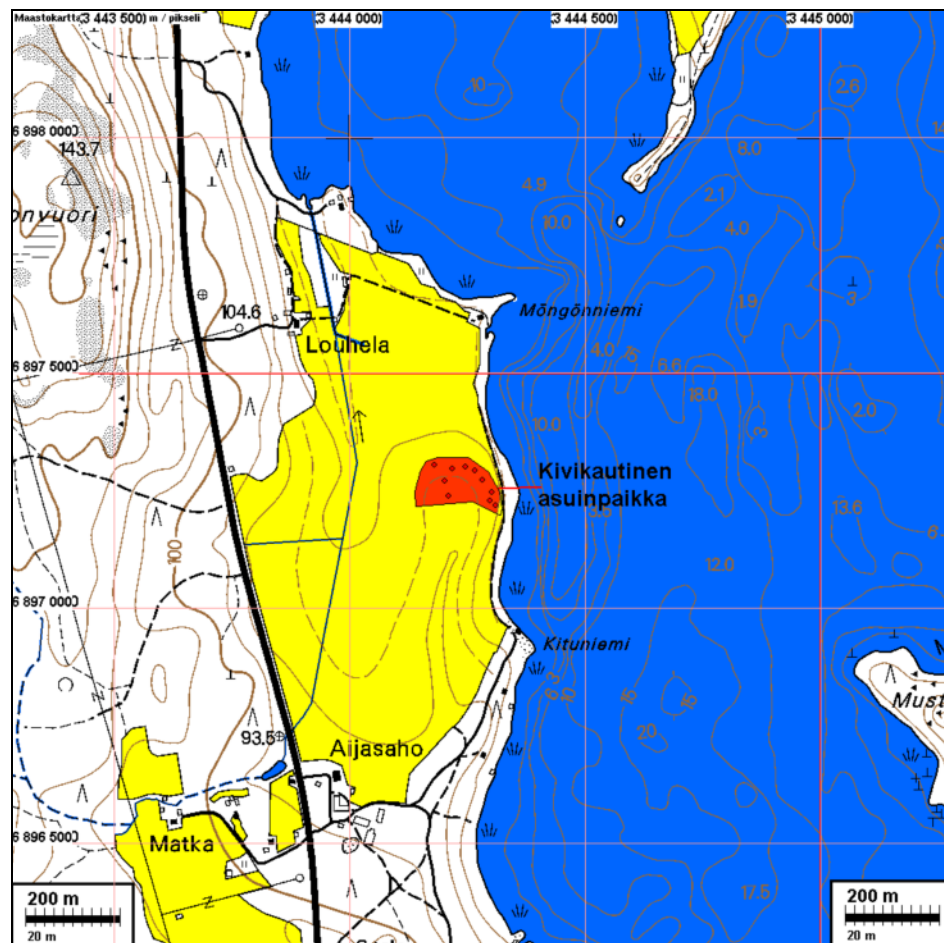
Kartta: 3212 07, x: 6897 26 y: 3444 25 z: 85

Tutkijat: Sepänmaa T 1987 inventointi, Jussila & Sepänmaa 2006 inventointi

Löydöt: KM 2029:1, 1 kpl, kivekirves, Mitat: 75 x 50 x 26 mm. Aijasahon talon pellosta.
KM 23780, 37 g, 3 kpl, kvartsi-iskoksia, Sepänmaa Timo 1987, diar. 15.10.1987, peltokynnöksestä.
KM 36150, kvartsi-iskoksia, Jussila T 2006, diar. 6.11.2006, pellosta laajalta alueelta.

Sijainti: Paikka sijaitsee Jyväskylän kirkosta 11.8 km SE, Leppäveden länsirannalla, Aijasahon talosta n. 640 m pohjois-koilliseen, peltoniemekkeen pohjoispäässä, niemekkeen pohjoiskärjen alueella.

Huomiot: Alue on hiekkaista peltoa, joka on raivattu pelloksi v. 1987. Pelto oli paikalla käytössä kynnettynä mutta kuiva. Havaitimme yksittäisiä kvartsi-iskoksia laajalla alueella. Iskosten löytöpaikat mitattiin GPS:llä n +-4 m tarkkuudella. Alueen rajaus on tehty löytöjen levinnän perusteella. Koko laaja Aijasahon ja Louhelan välinen peltoalue tutkittiin tarkoin ja ainoastaan tämän paikan alueella havaittiin kynnetyssä pellossa kvartseja.

Asuinpaikka on kuvassa näkyvän peltoharjanteen päässä, kuvattu kaukaa etelästä pohjoiseen

Asuinpaikkaa peltoharjanteen pohjoispäässä olevalla laajalla lakitasanteella, pääosin sen reunoilla.

JYVÄSKYLÄN MLK 17 ALAINEN

Rauh.lk: 2

Ajoitus: kivikautinen

Laji: asunta

Kartta: 3212 07, x: 6894 20 y: 3443 28 z: 95

Tutkijat: Sepänmaa T 1987 inventointi

Löydöt: KM 23782, 61 g, 9 kpl, kvartsi-iskoksia, Sepänmaa Timo 1987, diar. 15.10.1987, peltokynnöksestä.

Sijainti: Paikka sijaitsee Jyväskylän kirkosta 13.3 km SE

Huomiot: Hiekkapeltoa. Uuden 4-tien itälaidalla. Inv 1987:29. Jostain lähialueelta on peräisin kivikirveslöytö KM 2029:2 (Anttilan torpasta). Paikka on rajattu Sepänmaan v. 1987 havaintojen perusteella. Pelto oli paikalla käydessämme v. 2006 heinäällä ja havaintomahdollisuudet siten olemattomat.

JYVÄSKYLÄN MLK 29 ILMOLAHTI

Rauh.lk: 2

Ajoitus: kivikautinen

Laji: asunta

Kartta: 3212 04 SÄYNÄTSALO
x: 6893 03 y: 3439 83 z: 97 ±2 m

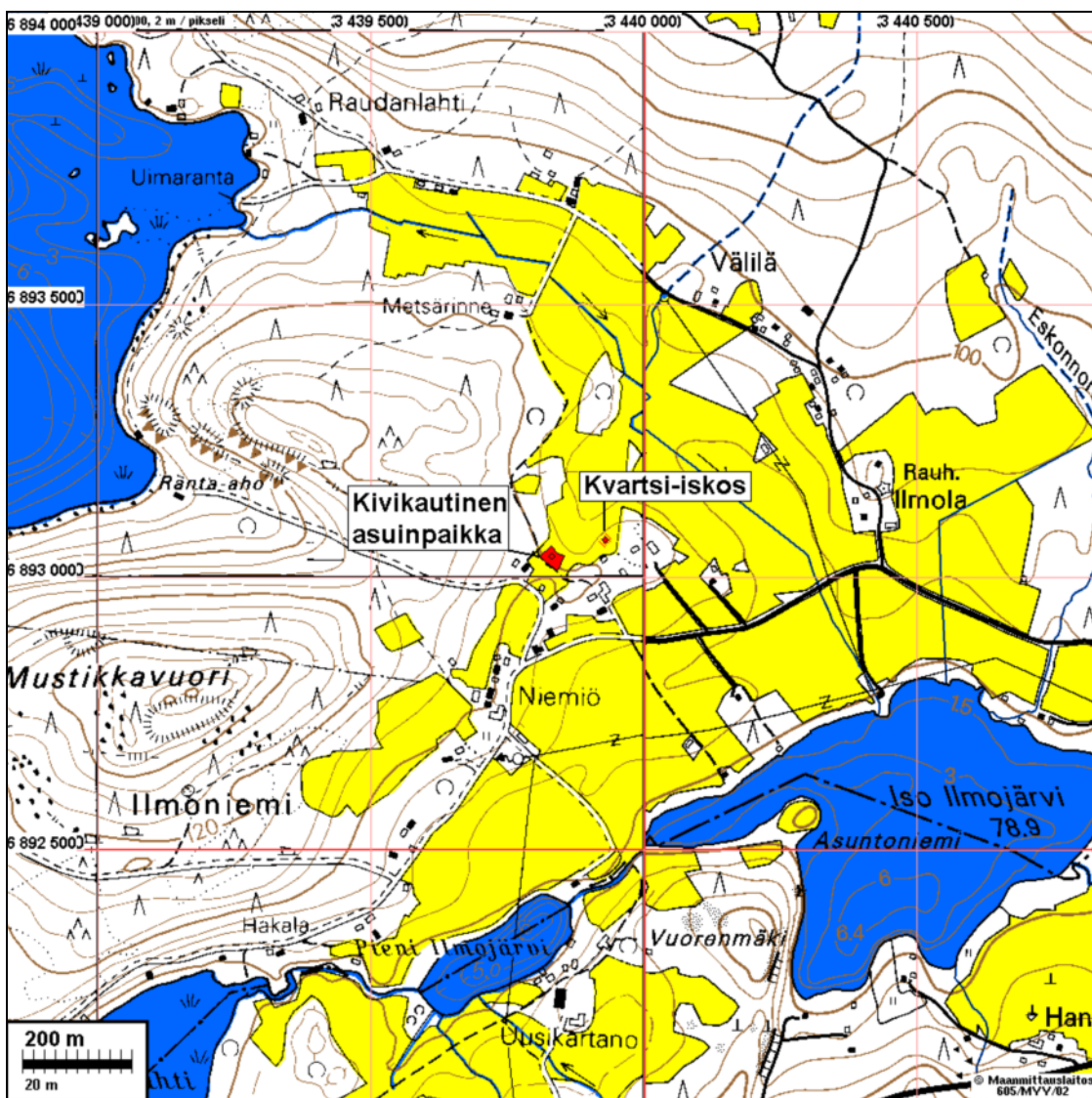
Tutkijat: Jussila & Sepänmaa 2006 inventointi

Löydöt: KM 36151:1, 1 kpl, kvartsikaavin, Jussila T 2006, diar. 6.11.2006, pellostä.
:2, 3 kpl, kvartsi-iskoksia, pellostä. :3, 1 kpl, kvartsi-iskoksia, pellostä, muista löydöistä erillään n. 80 m länteen.

Sijainti: Paikka sijaitsee Oravasaaren länsiosassa, Ilmolahdessa, Päijänteen Ilmolahden pohjukasta n. 980 m koilliseen, Niemiön talosta n. 220 m koilliseen, Röntäahoon menevän tien mutkan kohdalta koilliseen olevan peltoharjanteen laen koillispuolisella rinteellä.

Huomiot: Paikalla on mäen laki ja kapea harjannemainen lakitasanne - muinainen kapea kannas n. 5000 eKr. - , joka on osin peltona. Tasanteen pohjoisreunalla kulkee tiilustie. Maaperä paikalla on hiekka. Peltorinteestä, tasanteen koillispuolelta, löytyi kohdalta missä rinne loivenee, tasanteen reunalta n. 20 m kvartsikaavin ja n. 10 m säteellä siitä muutama iskos. Pelto oli paikalla käydessämme kynnetytynä mutta kuiva. Yksittäinen kvartsi löytyi tästä päälöytöpaikasta n. 80 m länteen pellon laelta. Tarkastimme alueen kynnetyt pellot perusteellisesti, mutta tämä paikka oli ainoa missä havaitsimme kvartseja. Havainnointimahdollisuudet eivät olleet kovin hyvät, koska vaikutti siltä, että kyntöjen jälkeen ei ollut satanut runsaammin, niin että löydöt olisivat kunnolla peseytyneet esiin.

Tästä löytöpaikasta n. 120 m koilliseen on pellossa runsaasti tiilenkappaleita ja tiilimurskaa suppealla alalla. Paikalla lienee ollut tiilitehdas tai sitten hajotettu tiilirakennus.

Löydöt kuvan vasemmasta laidasta jyrkemmän rinteessä olevalla tasanteella. Kuvattu etelään.

Löydöt kuvan etualalta vasemmalta. Kuvattu pohjoiseen.

Kuvattu rintein laelta koilliseen. Löydöt noin kuvan keskeltä pari kymmentä metriä tieltä.

Hajalöytöpaikat**JYVÄSKYLÄN MLK 159 ANTTILA**

Rauh.lk: 3
 Ajoitus: kivikautinen
 Laji: löytö
 Kartta: 3212 07, x: 6893 81 y: 3443 18 Paikannus n. +-500 m
 Löydöt: KM 2029:2, 1 kpl, tasataltta, Mitat: 53 x 37 x 20 mm. saatu Anttilan torpasta.
 Sijainti: Paikka sijaitsee Jyväskylän kirkosta 13.5 km SE
 Huomiot: Juusolan talon Anttilan torpasta. Hieman epävarmaa onko nyk. Anttilan talo ent. Juusolan torppa. Lähellä Alaisen asuinpaikka - liittyneekö siihen?

JYVÄSKYLÄN MLK 160 HONKANIEMI

Rauh.lk: 3
 Ajoitus: kivikautinen
 Laji: löytö
 Kartta: 3212 07, x: 6893 35 y: 3443 81, paikannus ±500 m
 Löydöt: KM 2029:3, 1 kpl, kourutalalta, Mitat: 275 x 78 x 25 mm. suota kaivett. n. kyyn. syv. suon ja saven rajalta.
 Sijainti: Paikka sijaitsee Jyväskylän kirkosta 14.2 km SE
 Huomiot: Honkaniemen torpan suota kaivettaessa 1/2 virstaa Leppäv. (lienee nyk. peltonotkelma nyk. 4-tien itäpuolella).

JYVÄSKYLÄN MLK 162 HEIKKILÄ

Rauh.lk: 3
 Ajoitus: kivikautinen
 Laji: löytö
 Kartta: 3212 07, x: 6894 60 y: 3443 84, paikannus n. +-500 m
 Löydöt: KM 2029:10, 1 kpl, tasataltta, Mitat: 60 x 35 x 12 mm. pellostasta n. korttelin syv.
 Sijainti: Paikka sijaitsee Jyväskylän kirkosta 13.3 km SE
 Huomiot: Heikkilän torpan pellostasta korttelin syv. läh. Leppävettä. Tarkastamatta.

JYVÄSKYLÄN MLK 163 JUUSOLA - "SUO"

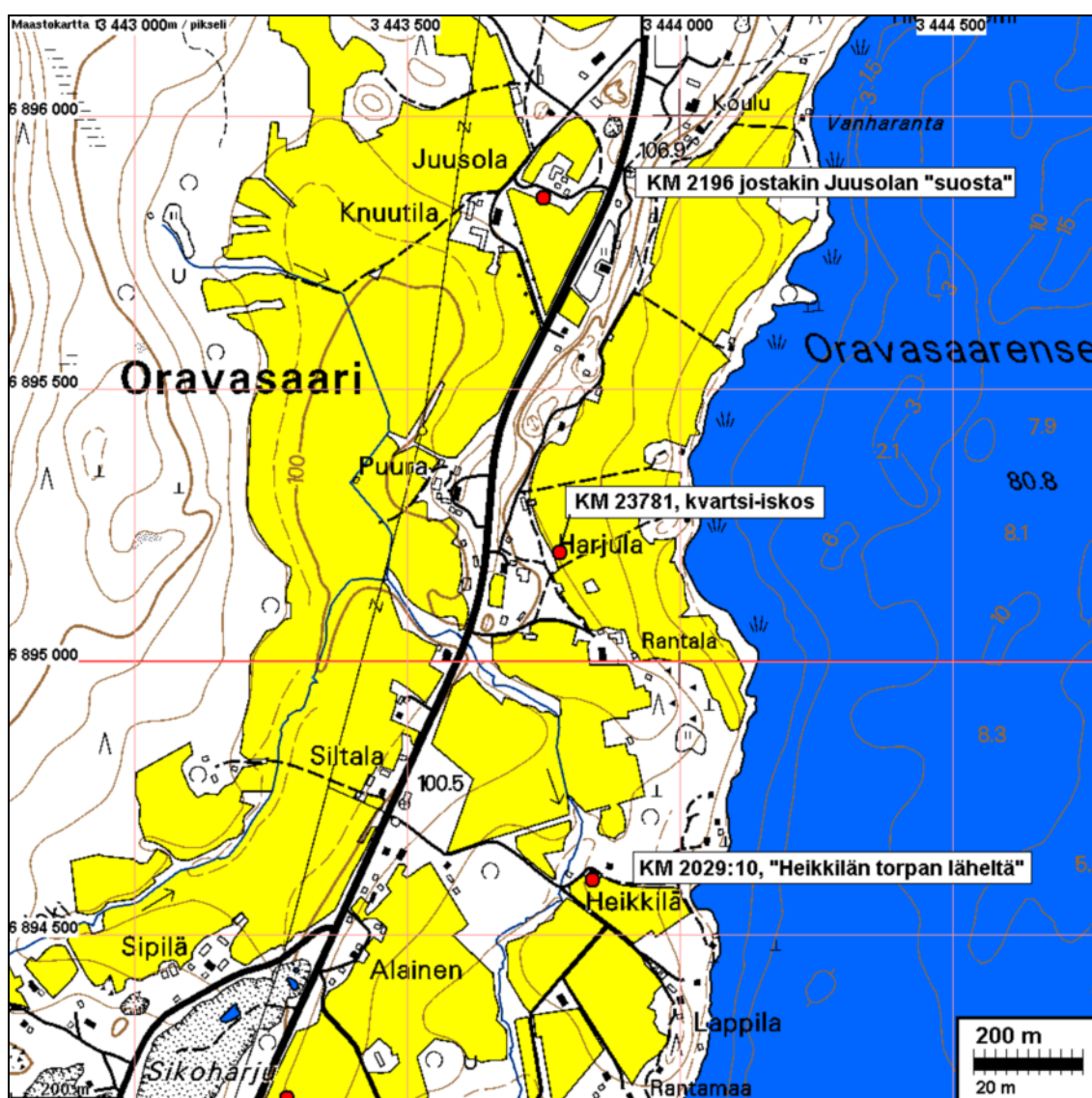
Rauh.lk: 3
 Ajoitus: kivikautinen
 Laji: löytö
 Kartta: 3212 07
 Löydöt: KM 2196:2, 1 kpl, tasataltta, Mitat: 47 x 30 x 12 mm. suolta ojaa kaivettaessa.
 Sijainti: Paikka sijaitsee Jyväskylän kirkosta 12.3 km SE
 Huomiot: Juusolan maalta suolta ojaa kaivettaessa Koord. os. talon. Löytöpaikka voi olla us. km päässä talosta.

JYVÄSKYLÄN MLK 166 SIUKOLA

Rauh.lk: 3
 Ajoitus: kivikautinen
 Laji: löytö
 Kartta: 3212 07, x: 6895 20 y: 3443 78 z: 95, paikannus ±20 m

Tutkijat: Sepänmaa T 1987 inventointi
 Löydöt: KM 23781, 1 kpl, kvartsi-iskoksia, Sepänmaa Timo 1987, perunamaan pinnasta
 Sijainti: Paikka sijaitsee Jyväskylän kirkosta 12.8 km SE
 Huomiot: Kv.iskos perunamaasta. Maaperä hiekkaa. Ei muita löytöjä.

Paikka ja sen lähistön kynnetyt pellot tarkastettiin perusteellisesti – kahteen kertaan (ennen ja jälkeen sateiden) - inventoinnissa v. 2006. Pelloissa ei havaittu yhtään mitään esihistoriaan viittaavaa!

Vanhat kartat

Kansallisarkistossa tarkastettiin Oravasaaren vanha karttamateriaali. Isojakokartasta 1800-luvun alusta (v. 1809, 1700-luvun lopun ja v. 1860 tilanne, sekä osin maastotarkistusten perusteella) käy ilmi, että vanhat 1700-1800 –luvun alun rakennuspaikat ovat nykyisten tilakeskusten kohdilla, eikä niitä ole alueella autoituneina ja arkeologisoituneina muinaisjäänöksiksi kelpaavina paikkoina.

Ilmolahden alue.

Tontti nykyisen Niemiön ja Ilmolan kohdalla. Pelloissa näiden paikkojen lipeillä ei havaittu mitään hist. ajan talotonttiin liittyvää. (ks. kartta s. 8)

Oravasaaren kyläkeskuksen alue

Oravasaaren pohjoisosa

Oravasaaren eteläosa

